

**ONDERWERP**  
Waterparagraaf - 110 kV-Station Leeuwarden Zuid

**PROJECTNUMMER**  
30159170

**DATUM**  
21 juni 2024

**ONZE REFERENTIE**  
3ZPJY2J2KRYV-1639219197-588:2

**VAN**  
Louie Hopewell

**KOPIE AAN**  
Jeroen Mielliet (TenneT)

Inge Waterlander (Wetterskip Fryslân)

## Inleiding en situering

TenneT en Liander zijn voornemens om aan de Hendrik Algraweg in Leeuwarden een nieuw Hoog- en middenspanningsstation (HS/MS) te realiseren. In Friesland is er rondom Leeuwarden een capaciteitsknelpunt op het stroomnetwerk ontstaan; zowel vanuit de vraagzijde (nieuwe aansluitingen) als de aanbodzijde (meer opwek van duurzame energiebronnen). Om dit knelpunt te mitigeren wordt het beoogde HS/MS-station aangesloten op de bestaande 110kV-verbinding tussen de stations Louwsmeer en Rauwerd. De ligging van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.

De ontwikkellocatie bevindt zich aan de zuidwestzijde van Leeuwarden in de gemeente Leeuwarden. Het plangebied bestaat uit enkele agrarische percelen die zijn gelegen tussen de Boksumerdyk en Hendrik Algraweg, met aan de westzijde de Zwette (Swette). Op dit moment is het gebruik van het gebied enkel agrarisch (onverhard).



Figuur 1 - Ligging van het plangebied (rood gearceerd) binnen het landschap

In dit document is de onderbouwing van wateraspecten in het kader van de Watertoetsprocedure beschreven.

### Relevante Wet- en regelgeving

In deze paragraaf is de relevante wet- en regelgeving voor het project opgenomen.

Tabel 1 - relevante wet- en regelgeving

#### Wet-/regelgeving

#### Omschrijving

Europees

## Wet-/regelgeving

## Omschrijving

<b>Europese Kaderrichtlijn Water (KRW, 2000)</b>	Op 22 december 2000 is de Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht geworden. De KRW is een Europese richtlijn, die bedoeld is om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater op goed niveau te krijgen en te houden. Het Rijk is verantwoordelijk voor het nationale beleidskader en de strategische doelen en maatregelen voor het waterbeheer in Nederland. De Minister van Infrastructuur en Milieu is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het Rijk is opsteller van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027.
<b>Grondwaterrichtlijn (2006)</b>	De Grondwaterrichtlijn is gericht op de chemische toestand van grondwater. Er zijn twee beschermdoelen: (1) grondwater mag geen negatieve invloed hebben op het bereiken van de KRW-doelen van de bijbehorende oppervlaktewateren en grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen, en (2) het humaan gebruik van grondwater (bescherming en beschikbaarheid van drinkwaterbronnen). De Grondwaterrichtlijn bepaalt dat de nodige maatregelen ten uitvoer brengen om de inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater te voorkomen of te beperken. In de waterhuishoudingsplannen van de provincies en in de KAWW zijn de doelen van deze richtlijn (ook onderdeel van KRW) ondergebracht.
<b>EU-Taxonomie klimaatbestendige infrastructuur</b>	De EU-taxonomieverordening is een EU-breed classificatiesysteem ("taxonomie") voor economische activiteiten op basis van hun ecologische duurzaamheid. Dit classificatieschema stelt de criteria vast om te bepalen of een economische activiteit als ecologisch duurzaam kwalificeert. Dit geldt voor alle infrastructuurprojecten voor 2022 en 2027, waardoor dit ook voor op dit project van toepassing is. Als onderdeel van de EU Taxonomie zal een klimaattoets uitgevoerd moeten worden om aan te tonen in welke mate het project bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering. Dit wordt aangeraden om uit te voeren in een climate risk assessment (CRA) van de weg als onderdeel van de milieueffectrapportage (MER).
<b>Nationaal</b>	
<b>Omgevingswet</b>	Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Waterwet, Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming zijn met nog ruim 20 andere wetten grotendeels opgegaan in deze wet. Onder de Omgevingswet is een aantal regels van het Rijk verhuisd naar gemeenten en waterschappen. Dit heet de 'bruidschat'.
<b>Waterwet</b>	De Waterwet is per 1 januari 2024 grotendeels opgegaan in de Omgevingswet. De volgende onderdelen blijven in de Waterwet achter: de regels voor het Deltaprogramma, de Deltacommissaris en het Deltafonds.
<b>Besluit kwaliteit leefomgeving</b>	In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en regels voor monitoring. Het Bkl geldt voor het Rijk en decentrale overheden. Dat betreft onder andere instructieregels voor omgevingswaarden voor waterveiligheid en waterkwaliteit, voor het beheer van watersystemen en voor Waterschapsverordeningen.
<b>Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal)</b>	In het Besluit activiteiten leefomgeving stelt het Rijk algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Het Bal geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving – burgers, bedrijven en overheid. Daaronder vallen onder andere de, voor het thema water relevante, milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten en activiteiten in of bij waterstaatswerken in beheer bij het Rijk.
<b>Waterbeleid voor de 21e eeuw</b>	De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft in augustus 2000 advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. Een andere aanpak in het licht van verwachte ontwikkelingen over zeespiegelstijging, toenemende neerslag en rivierwaterafvoer en verdergaande bodemdaling is noodzakelijk. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water', Waterbeleid voor de 21ste eeuw (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het Waterbeleid voor de 21e eeuw worden twee principes (drietrapstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd: vasthouden, bergen en afvoeren schoonhouden, scheiden en zuiveren.
<b>Nationaal Waterprogramma (2022-2027)</b>	Het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 (NWP) beschrijft de hoofdlijnen en ambities van het nationale waterbeleid voor de periode 2022-2027: waterveiligheid, waterkwaliteit en klimaatadaptatie. Het beschrijft tevens de uitvoering daarvan en het beheer van de rijkswateren en rijkswaarden. Het NWP beschrijft de nationale beleids- en beheerdoelen op het gebied van klimaatadaptatie, waterveiligheid, zoetwater en waterverdeling, waterkwaliteit en natuur, scheepvaart, en de functies van de rijkswateren. Belangrijke onderdelen van het NWP zijn de stroomgebiedbeheerplannen, het overstromingsrisicobeheerplan en het Programma Noordzee.

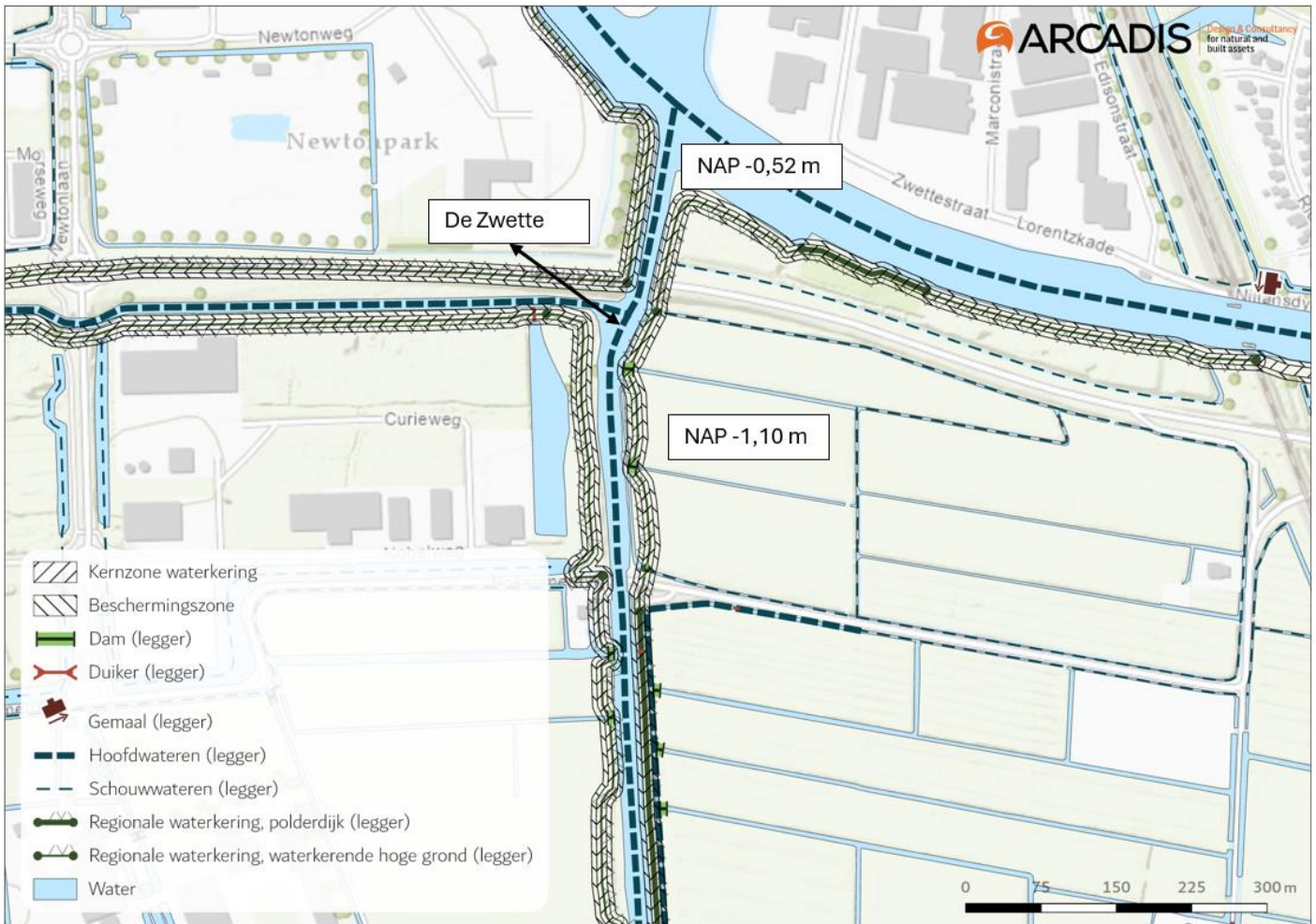
Wet-/regelgeving	Omschrijving
<b>Regionaal</b>	
<b>Regionaal Waterprogramma</b>	De provincie Fryslân heeft in het Regionaal Waterprogramma (RWP) 2022-2027 kaders vastgesteld voor beleid omtrent waterbeheer in de provincie. Samen met het Waterbeheerprogramma vormt dit een belangrijk kader voor nieuwe ontwikkelingen. Voor nieuwe ontwikkelingen geldt dat er in de watertoets aandacht moet zijn voor de ecologische waterkwaliteit en de belevingswaarde van het water (in de stad), en dat de watertoets al in een vroeg stadium bij ontwikkelingen wordt ingezet.
<b>Waterbeheerprogramma Wetterskip Fryslân</b>	In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 legt Wetterskip Fryslân de beleidskaders vast voor het waterbeleid in de komende periode met als kerndoelen schoon, voldoende en veilig water. Centrale thema's in het programma zijn duurzaamheid, innovatie en klimaatbestendig waterbeheer. Ook is er veel aandacht voor de waterkwaliteitsdoelen en participatie vanuit de omgeving. De watertoets wordt niet bij naam genoemd, maar het waterschap zal deze thema's wel meewegen in de beoordeling van waterbelangen in de Watertoetsprocedure.
<b>Waterschapsverordening Wetterskip Fryslân</b>	Sinds 1 januari 2024 is de digitale Waterschapsverordening in werking getreden. De Waterschapsverordening bevat regels voor waterkeringen, watergangen en grondwater binnen het beheergebied van Wetterskip Fryslân. Deze regels gelden voor iedereen. Deze heeft de Keur en de Algemene regels bij de Keur vervangen. De Waterschapsverordening is onze basis voor het verlenen van vergunningen.
<b>Leidraad Watertoets (Weging Waterbelang sinds de Omgevingswet)</b>	Wetterskip Fryslân heeft in de Leidraad Watertoets (2013) een handreiking opgesteld over hoe de watertoets uitgevoerd dient te worden en zo een eenduidig beeld geeft over waar deze op in moet gaan. Daarmee geeft het de belangrijkste uitgangspunten voor het opstellen van de watertoets. Verder gaat de leidraad in op relevant beleid, de context en hoe de watertoets is verbonden met de drie kerndoelen (veilig, voldoende en schoon water). De leidraad moet nog vervangen worden door de Weging Waterbelang.

## Huidige situatie

In Figuur 2 is ingezoomd op de waterstaatkundige omgeving van het plangebied. Het plangebied wordt vooral agrarisch gebruikt, waarbij in het gebied meerdere watergangen lopen. Het gebied wordt aan de zuidzijde van het plangebied begrensd door een watergang (Code OVK0171235). Aan de oostzijde van het plangebied ligt een watergang, die wordt doorsneden door de begrenzing van het plangebied.

De Zwette (of Swette) is een KRW-waterlichaam, hoofdwatergang (code NL02L9c) en vormt als regionale kering de westelijke grens van het plangebied, zie Figuur 2. Het peil binnen deze boezem watergang is NAP -0,52 m. Overige watergangen in het plangebied zijn secundair (onderhoud door perceeleigenaren). Het waterpeil binnen het plangebied is NAP -1,10 m (vast peil).





Figuur 2 Watersysteem binnen en rondom het plangebied

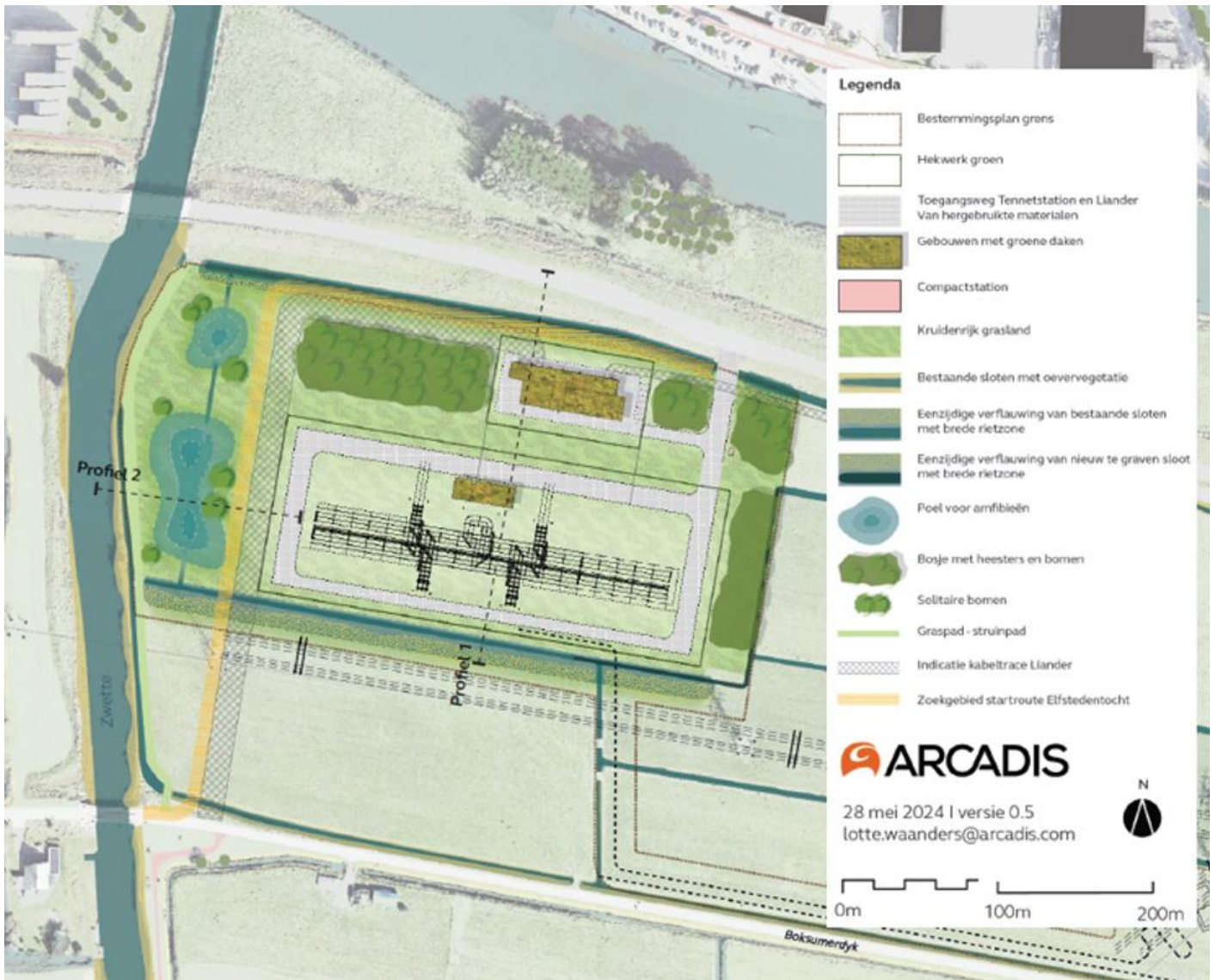
## Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt het plangebied heringericht. Veranderingen in het terrein zijn als volgt (zie Figuur 3): Er komen twee gebouwen bij, die worden omgeven door verharde ringwegen en toegangswegen aangesloten op de Hendrik Algraweg.

Er wordt meer water en natuur gerealiseerd in de rest van het erf, waaronder twee amfibieënpoolen met natuurvriendelijke oevers, nieuwe natuurvriendelijke watergangen en meer bomen.

De doelstelling van het plan is om niet alleen een knelpunt voor de energietransitie te mitigeren, maar ook een positief effect op de natuur en biodiversiteit te realiseren.

De effecten van deze veranderingen op waterbelangen en -aspecten zijn beschreven in de volgende paragraaf.



Figuur 3 - Landschapsplan van het perceel (03-06-2024). De verbinding tussen de amfibieënpoeien en het open watersysteem is hier nog niet in opgenomen

## Watertoets & uitwerking

Er is op 5 oktober 2023 een Digitale Watertoets uitgevoerd en contact opgenomen met het waterschap. Resultaat van dit overleg is de normale procedure wordt doorlopen. Uitwerking is daarbij vereist op de volgende aspecten:

- Dempen en graven van oppervlaktewater
- Toename verharding
- Grondwateronttrekking
- Vrij voor de boezem
- Regionale en lokale kering
- Hoofdwater

In deze paragraaf worden de deelaspecten nader toegelicht. Verder wordt er ingegaan op waterkwaliteit, beheer en verbindingen.

## Uitgangspunten

- Per ingreep in het watersysteem is aangegeven welke wettelijke eisen gelden.
- Oppervlakken verharding zijn ingeschat o.b.v. het inpassingsplan.
- Oppervlakken te dempen watergangen zijn ingeschat op basis van de BGT. Bij het Definitief Ontwerp dient de berekening opnieuw te worden uitgevoerd om aan te tonen dat aan de compensatie-eis wordt voldaan

## Dempen van oppervlaktewater

Voor het dempen van oppervlaktewater geldt dat dit 100% gecompenseerd dient te worden in hetzelfde peilgebied. Een belangrijk aandachtspunt is de huidige schouwsloot die (gedeeltelijk) wordt gedempt. In totaal wordt 1.227 m<sup>2</sup> oppervlaktewater gedempt.

Er geldt bij het Wetterskip altijd een vergunningsplicht bij het dempen van watergangen.

## Toename verharding

Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe, met als gevolg dat hemelwater versnelt afvoert. Het is noodzakelijk om deze versnelde afvoer te compenseren zodat de waterberging in een polder of peilvak in stand wordt gehouden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is niet toegestaan zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen als meer dan 200 m<sup>2</sup> onverharde grond in stedelijk gebied of 1.500 m<sup>2</sup> in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Als wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in deze watertoets geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater hanteert het waterschap de volgende compensatienorm:

- Boezem 5%, dit heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- Polder 10%,
- Vrij afstromend, alternatieve maatregelen.

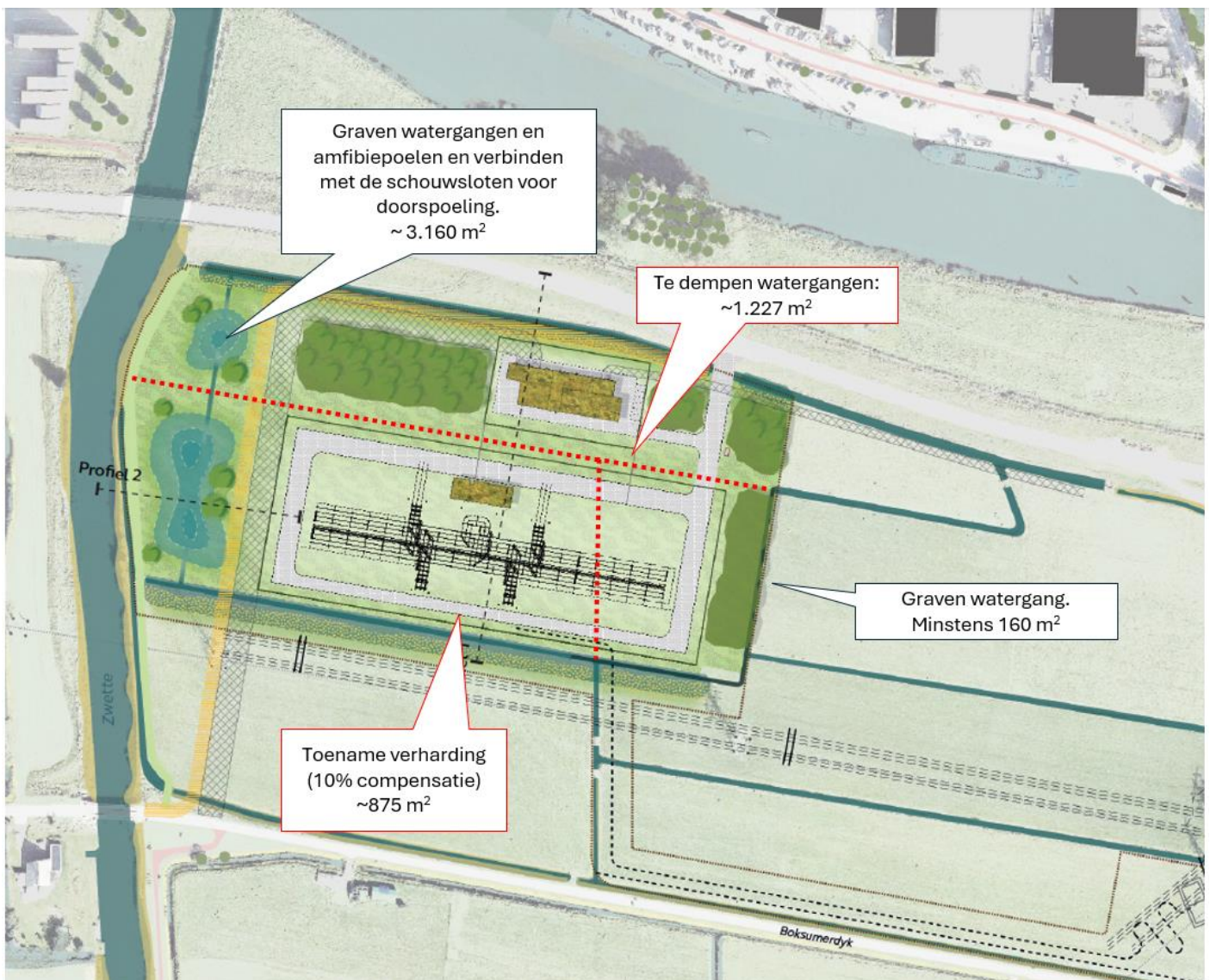
In de huidige situatie is het gehele plangebied onverhard. Om tot de toekomstige situatie te komen vinden de volgende wijzigingen in de balans verharding en water plaats:

- Aanleg wegen (100% verharding)
- Aanleg gebouwen (100% verharding)
- Gedeeltelijk dempen watergangen

Tabel 2 – Wateropgave

<b>Toename verharding</b>	<b>Oppervlak [m<sup>2</sup>]</b>
Gebouwen (100%)	1.284
Wegen (100%)	7.463
<b>Totale toename verharding</b>	<b>8.747</b>
<b>Dempen</b>	
Dempen watergangen	1.227
<b>Opgave</b>	
Compensatie toename verharding (10% compensatie verharding)	875
Compensatie dempen watergangen	1.227
<b>Totaal te compenseren</b>	<b>2.102</b>





Figuur 4 Overzicht toename verharding, te graven en te dempen watergangen

## Compenserende maatregelen

Om te kunnen voldoen aan de gestelde eisen worden de volgende compenserende maatregelen uitgevoerd:

- Graven amfibieënpoeien (2x) op polderpeil (NAP -1,10 m). Deze worden aangesloten op het watersysteem.
- Graven nieuwe watergangen op polderpeil (secundaire watergangen en schouwslot op NAP -1,10 m).

Een deel van de secundaire watergangen wordt gegraven in de vorm van natuurvriendelijke oevers (NVO's). NVO's worden aangelegd met een luwe ondiepe waterzone (waterdiepte tussen de 50 en 70 cm), gevolgd door een flauw oplopend onderwatertalud van 1:3 of flauwer, met langs de landkant een rietkraag of zone met boven het water uitstekende waterplanten.

De amfibieënpoeien en watergangen in het plangebied worden verbonden met het overige watersysteem binnen het peilvak. Zo wordt stilstaand water voorkomen en vindt doorspoeling plaats. Natuurvriendelijke oevers worden in deze balans niet ingezet als compensatie voor de toename verharding.

De maatregelen zijn opgenomen in Figuur 4. In Tabel 3 is de opgave en zijn de compenserende maatregelen nader uitgewerkt. Op een opgave van ca. 2.000 m<sup>2</sup> wordt ca. 3.000 m<sup>2</sup> oppervlaktewater gegraven. Dit is ruim voldoende.

Tabel 3 - compenserende maatregelen

Opgave	Oppervlak [m <sup>2</sup> ]
Compensatie toename verharding	875
Compensatie dempen watergangen	1.227
<b>Totale opgave</b>	<b>2.102</b>
<b>Compenserende maatregelen</b>	
Nieuw te graven watergangen	160
Nieuw te graven amfibieënpoelen	3.160
<b>Totale toename oppervlaktewater</b>	<b>3.320</b>
<b>Verskil</b>	<b>+1.218</b>

## Beheer, verbindingen en waterkwaliteit

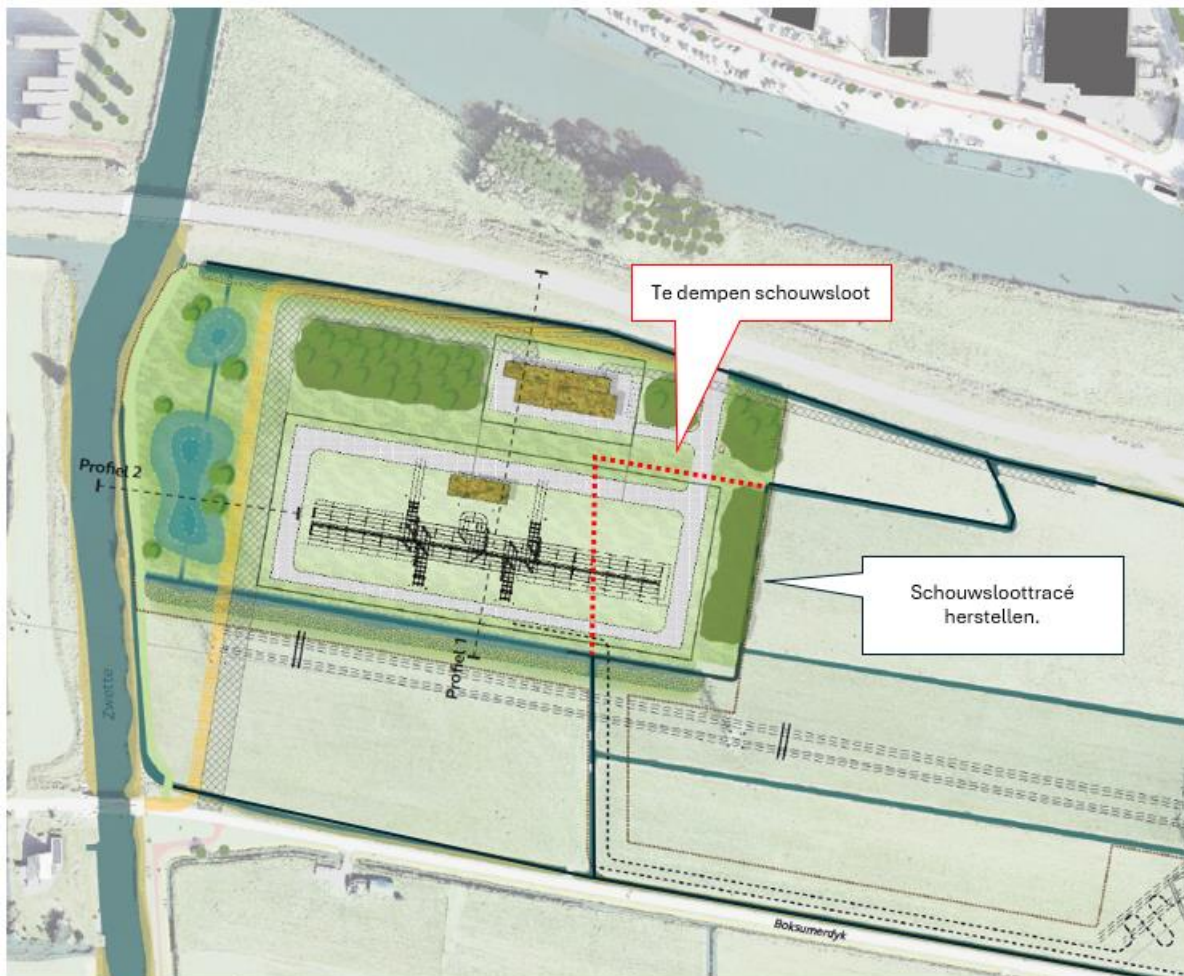
In de plannen worden secundaire watergangen (gedeeltelijk) gedempt en worden nieuwe watergangen gegraven. De nieuwe watergangen krijgen een secundaire status. De perceeleigenaar is verantwoordelijk voor het beheer van deze watergangen. Als de watergang tevens perceelsgrens is, geldt dat de halve watergang (vanaf insteek tot as watergang) wordt beheerd door de perceeleigenaar. De watergangen aan randen van het plangebied worden voor 50% onderhouden worden door de perceeleigenaar.

Een uitzondering is de schouwsloot (Figuur 5). In het inpassingsplan wordt deze onderbroken. Vanwege de belangrijke afvoerfunctie dient het tracé hersteld te worden via de oostzijde van het plangebied. Daarbij gelden de volgende eisen:

- De schouwsloot is goed bereikbaar voor onderhoudsmateriaal om te borgen dat slootonderhoud uitgevoerd kan worden.
- Beheer van de schouwsloot wordt uitgevoerd door de eigenaren van aanliggende percelen. Indien het onderhoud van schouwsloten als gevolg van inrichtingsmaatregelen (bosje, hekwerken, natuurvriendelijke oevers) vanaf 1 zijde niet meer mogelijk is dan adviseert het Wetterskip om met de eigenaar van de grond aan de andere zijde van de schouwsloot afspraken te maken over éénzijdig onderhoud.
- De schouwsloot voldoet aan het volgende (minimale) profiel:
  - Waterdiepte 50 cm (bodemhoogte NAP -1,60 m);
  - Bodembreedte 50 cm, talud 2:3. Hierdoor is de minimale waterbreedte 2 m.

Wetterskip Fryslân legt het nieuwe schouwsloottracé vast in de legger.





Figuur 5 - Schouwsloot die wordt gedempt dient te worden gecompenseerd in het definitief ontwerp.

## Grondwateronttrekking

Verwacht wordt dat een grondwateronttrekking nodig is tijdens de aanleg, aangezien het plangebied in een polder ligt. Deze onttekkings vallen onder de regels uit de Waterschapsverordening van Wetterskip Fryslân.

In de meeste gevallen volstaat een melding bij een waterschap, maar in enkele gevallen geldt een vergunningsplicht. In een aantal algemene regels van de Waterschapsverordening zijn onttekkings met specifieke doelen vrijgesteld van vergunningsplicht. Specifiek geldt een vrijstelling voor het onttrekken van grondwater van bouwputbemaling voor zover de onttrekking niet meer bedraagt dan 50.000 m<sup>3</sup> per maand, de onttrekking niet langer duurt dan 4 maanden en wordt voldaan aan de voorwaarden in artikel 1.3 en 2.1.2 tot en met 2.1.6.

Uit het milieuhygiënisch verkennend water(bodem) en asbestonderzoek volgt dat de locatie als "onverdacht" beschouwd wordt op het voorkomen van bodemverontreiniging en geen verhoogde concentraties in de boven- en ondergrond zijn aangetoond. Een uitzondering hierop zijn de historische slootdempingen en gronddammen, deze zijn verdacht op het voorkomen van asbest. Hierop aanvullend:

- Vanuit het asbestonderzoek is op basis van veld- en analysesresultaten de bodemkwaliteit ten opzichte van asbest voldoende vastgesteld voor alle verdachte gronddammen.
- Vanuit het waterbodemonderzoek zijn alle slootdeellocaties onverdacht op het voorkomen van bodemverontreinigingen. Er zijn geen verhoogde getallen aangetoond in de vaste waterbodemonderzoek als in het slib.

In het onderzoek wordt geconcludeerd dat de milieuhygiënische kwaliteit in de (water)bodem in voldoende mate is vastgesteld en geen belemmering vormt voor een eventuele herinrichting. Bij het eventueel verwijderen van de gronddammen dient rekening te worden gehouden met het vrijkomen van puinmateriaal en puinhoudende grond die niet zondermeer geschikt is voor hergebruik. Op basis daarvan wordt verwacht dat een meldingsplicht volstaat, maar moet worden afgestemd met het waterschap.

## Overstromingskans - Vrij voor de boezem

In de huidige situatie valt het gehele plangebied in het poldergebied. In het overleg (6 november 2023) heeft het waterschap geadviseerd om in het ontwerp rekening te houden met "vrij voor de boezem", ook met oog op de geplande ontwikkelingen en beleidslijn van het Wetterskip. Daarvoor worden de volgende handvatten meegegeven:

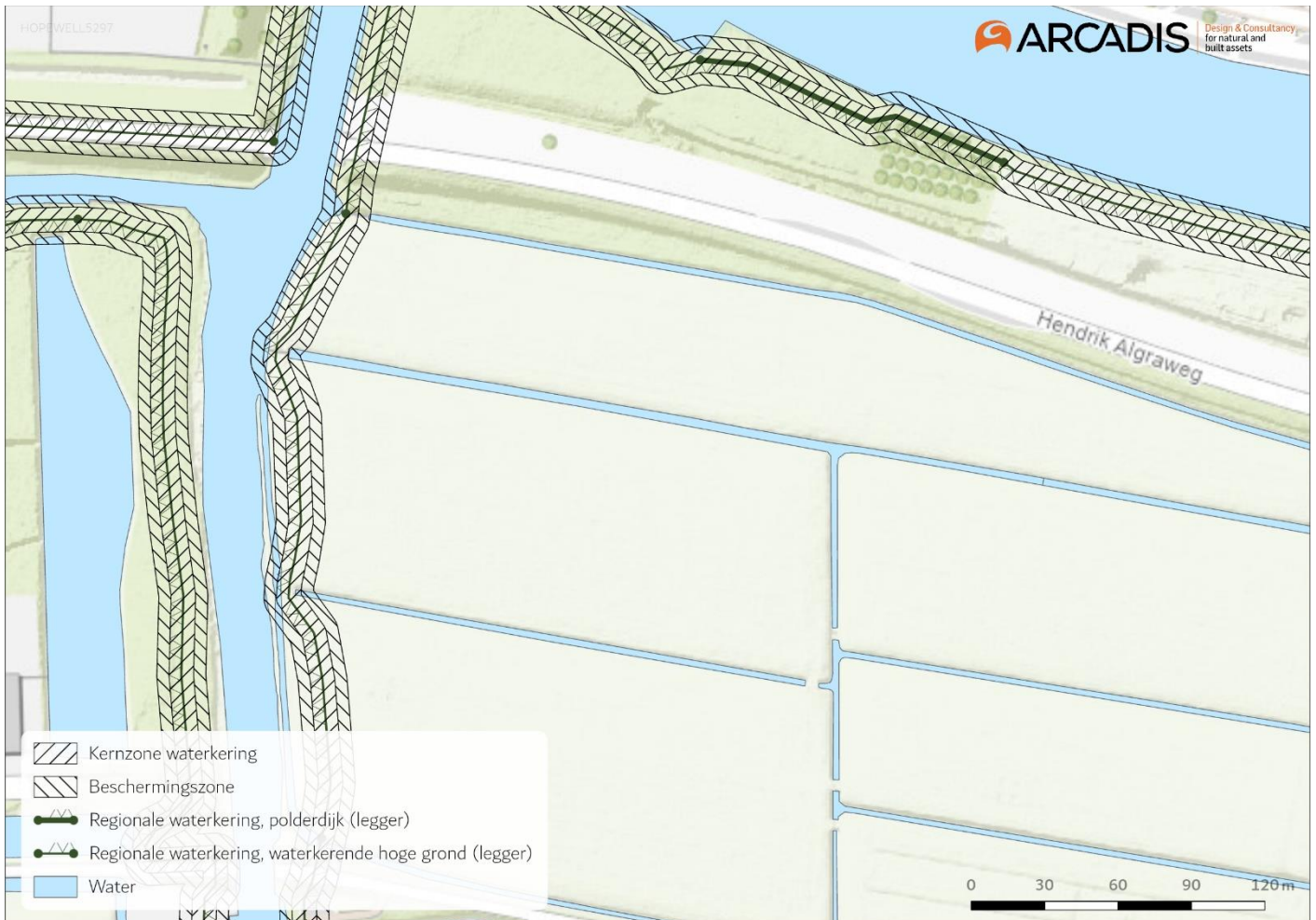
- Het maatgevend boezempeil met een kans 1/100 komt overeen met NAP -0,03 m, met de verwachting dat deze (door klimaatverandering) zal toenemen.
- Het waterschap adviseert voor bebouwing met kruipruimte om rekening te houden met drooglegging van 1,10 m (0,70 m zonder kruipruimte) vanaf de bovenkant van de vloer. Dit geldt ook voor verharding. Uitgaande van het Friese boezempeil (NAP -0,52 m) komt dit uit op NAP +0,18 m of NAP +0,58 m voor bebouwing met kruipruimte.

Het waterschap adviseert tevens om (ruim) boven deze waarden te blijven (conservatief) vanwege het grote maatschappelijk belang van het hoogspanningsstation en de consequenties van een calamiteit bij overstroming. Daarbij is afgesproken dat TenneT in het Definitief Ontwerp rekening houdt met "vrij voor de boezem" en met bijvoorbeeld een integrale ophoging van het maaiveld voldoende drooglegging borgt. Provincie Fryslân adviseerde in een overleg met het waterschap en TenneT op 11 maart 2024 om het maaiveld op te hogen naar een hoogte die veilig is voor uitzonderlijke situaties en het object functioneel blijft. Relevant is hierbij dat het HS/MS-Station bij calamiteiten zowel blijft functioneren als bereikbaar blijft. De Boksumerdyk, de bestaande toegangsweg naar het plangebied toe, ligt op ongeveer NAP +0,75 m. Er is afgesproken dat het plangebied integraal opgehoogd wordt naar NAP +0,75 m. Hierop komt gemiddeld nog +10 cm bovenop van de vloerpeilen van de bebouwing.

## Regionale en lokale kering

De westzijde van het perceel snijdt de beschermingszone van de regionale kering langs de Zwette, zie Figuur 6. In deze zone mogen zonder vergunning geen werkzaamheden worden uitgevoerd, zodat stabiliteit van de kering kan worden geborgd. In de Waterschapsverordening is de beschermingszone van een regionale waterkering opgenomen, deze is standaard 5 meter vanaf de teen van de waterkering met als doel het beschermen van het waterstaatswerk.

Uit de beoordeling van het waterschap volgt dat er werkzaamheden binnen de beschermingszone plaatsvinden (regionale kering), specifiek de aanleg van de natuurvriendelijke oever. Deze graafwerkzaamheden zijn niet toegestaan zonder vergunning. Voor aanplant van bomen geldt dat deze, inclusief verstoringszone (ontgrondingskuil bij omwaaien) buiten de beschermingszone van de kering moeten blijven.



Figuur 6 Plangebied en "regionale en lokale kering" (Legger Wetterskip, 2024)

## Hoofdwater

Een deel van het perceel raakt het gebied "Hoofdwater", zie Figuur 7. Hoofdwateren hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoerfunctie waar rekening mee moet worden gehouden. Rondom hoofdwateren geldt een beschermingszone van 5 meter vanaf de insteek. Wetterskip Fryslân is onderhoudsplichtige voor het gewoon en buitengewoon onderhoud.

In deze beschermingszone mogen geen obstakels komen (bv. bomen, hekken) om de bereikbaarheid voor beheer en onderhoud van de watergang te borgen met als doel het waarborgen van aan- en afvoer van de hoofdwatergang, de ecologische waterkwaliteit en het beschermen van het waterstaatswerk. De beschermingszone van het hoofdwater beslaat in dit voornemen de kernzone van de regionale waterkering. In de huidige situatie én de toekomstige situatie zijn er geen obstakels binnen de 5 meter beschermingszone.

Werkzaamheden binnen de beschermingszone van hoofdwatergangen betreffen een vergunningplichtige activiteit.





Figuur 7 Plangebied en "beschermingszone hoofdwater" (Waterschapsverordening, 2024).

## Conclusie

De ontwikkeling van het perceel naar de toekomstige situatie is naar verwachting positief voor de waterambities van het waterschap. De toename van de aanwezige verharding en de voorgenomen dempingen worden volledig gecompenseerd. Ook wordt aanvullende berging aangelegd, waardoor de netto berging toeneemt. Verder is de natuurlijke inrichting positief voor natuur en biodiversiteit. Verder wordt het plangebied integraal en klimaat robuust opgehoogd.

In deze waterparagraaf zijn de aandachtspunten vanuit de Digitale Watertoets volgens de normale procedure uitgewerkt en toegelicht. Er wordt voldaan aan de gestelde eisen vanuit het waterschap. In het vervolg dient rekening te worden gehouden met eventuele vergunningen en meldingen en dient aandacht voor het naleven van de afspraken en geldende regels te zijn (eerst graven, dan dempen).

## Afstemming met het waterschap

- Het planvoornemen is middels de Digitale Watertoets en per mail bekend gemaakt bij het waterschap op 5 oktober 2023.
- Op 19-10-2023 is de concept waterparagraaf gedeeld met het waterschap ter review.
- Op 06-11-2023 vond een digitaal afstemmingsoverleg plaats met het waterschap en de gemeente Leeuwarden. Hierin is gesproken over de relatie van de plannen voor het hoogspanningsstation met de plannen voor het spooraquaduct en de wens van een recreatieve vaarroute. Het waterschap heeft geadviseerd om bij de inrichting van het hoogspanningsstation no-regret maatregelen te nemen. Voor de ontwikkelingen in deze omgeving adviseren wij een goede afstemming tussen de verschillende plannen. Wetterskip Fryslân blijft hier graag bij betrokken.
- De opmerkingen en aandachtspunten van het waterschap zijn overgenomen en verwerkt. De definitieve versie van de waterparagraaf is ingediend op 30-11-2023.

- Op 11-03-2024 vond een digitaal afstemmingsoverleg plaats met het waterschap, de provincie en TenneT. Hierin zijn afspraken gemaakt over de integrale ophoging van het maaiveld binnen het plangebied i.r.t. de functie van het HS/MS-Station en bestaand overstromingsrisico. Verder is de ligging van de amfibiepoelen binnen het watersysteem besproken.
- Op 05-06-2024 heeft het Wetterskip aangegeven akkoord te gaan met de ligging en verbinding van de amfibiepoelen met het oppervlaktewatersysteem van de polder.

## Afspraken en aandachtspunten voor vervolg

Naar aanleiding van de watertoets en afstemming met het waterschap gelden de volgende afspraken en aandachtspunten voor het vervolg:

- Verschillende werkzaamheden zijn (potentieel) vergunningplichtig. TenneT draagt zorg voor het tijdig controleren welke werkzaamheden meldings- of vergunningplichtig zijn (via de vergunningschecker) en tijdig de aanvragen in te dienen. Vanuit de watertoets betreft het mogelijk:
  - Grondwateronttrekkingen;
  - Dempen en graven van oppervlaktewater;
  - Werken binnen de zonering van de kering en hoofdwatgang;
- Voor het dempen van watergangen en aanbrengen van verharding geldt dat deze pas plaats mogen vinden ná het graven van nieuw oppervlaktewater. Zo blijft de totale waterberging tijdens de aanleg ten minste gelijk.
- Bij het eventueel verwijderen van de grondwallen dient rekening te worden gehouden met het vrijkomen van puinmateriaal en puin houdende grond die niet zondermeer geschikt is voor hergebruik.
- Voor het definitief ontwerp gelden de volgende aandachtspunten:
  - Het ontwerp dient geschikt te zijn voor een “vrij voor de boezem” situatie, wat het integraal ophogen van het plangebied vereist.
  - De bergingsberekening dient opnieuw uitgevoerd te worden op basis van het definitief ontwerp.
  - Werkzaamheden in de beschermingszone van de kering zijn in principe niet toegestaan, tenzij het waterschap zelf hier vergunning voor verleent.
  - De schouwsloot dient een nieuw tracé te krijgen volgens de eisen van het waterschap.
- De amfibiepoelen worden idealiter gecombineerd tot één poel en geschikt gemaakt voor (potentiële) toekomstige aansluiting op boezempeil. Initieel zijn ze verbonden met het watersysteem in de polder.